

Előfizetési feltételek:
Fizetendő Debreczenben.
Egész évre 2 frt.
Fél évre 1 „

Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:
Rózsa-tér 16. sz. házban, (kenyér-piacz.
Vilmos sörsernoka szomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit sorért 8 kr.;
többesórónál 6 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
„Nyilttér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. Lajos, Budapest: Goldberger A. V., Blockner J., Eckstein Bern. és Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein és Vogler, A. Oppelík, Schaleek H. és Párisban, Hamburgban Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Fény és árny.

(*) Leborulok előtted nemzetem. Imára kulcsolva kezemet, áldom az örök alkotást, hogy magyarnak teremtett. Mi egy népben szép, magasztos, felséges, örök időkre feljogosító, az benned mind meg van.

Kiben látod alkotmányod, törvényed, léted, védőd személyesítőt; századok vérén, áldozatán szerzett jogaid testesülését; előmeneteled, nagyságod egyik alkotó elemét: királyod amint leszáll hozzád s ellesi titkos vágyaid, megérti gondolatodat, képes, kész szárnyalásod röptét követni: lelkesülésed határtalan, örömed le nem irható. A percz benyomásain oda dobnád a trón számolya elé ismét életed és véred. Erőd tudatában, erényed, méltóságod érzetében, vihartól megedzett férfiaságodban felséges vagy, mint a tölgy, mely habár egymagósan áll is a rengeteg sivatagban, századokat látott bütkös karjait bátran nyújtja ki a dúló vihar elé.

Üstökösként, mely századokig futja látatlan utait az ég boltozatán s aztán, hogy csodálják s rettegjék, újra feltűnik a jelen emberöltő előtt: jelent meg nagyságod a királylító napokban. A mohosult időnek mesés története játszódott le a lezajlott királylító napokban — kebledben. Szived, lelked, egész valód minden erénye égő napként fényelt s a fény beragyogta a vén Európát. Elámult nagy voltodon, nagy szivednek megnyilatkozásán a félvilág. És te nem voltál szolga, nem voltál talpnyaló; a férfi, a honfi, a polgár önrzetével, igazi lojalitásával fogadtad, mit néked fejedelmi szó, sziv adományozott jó kedvében. S mikor örömed mámorá elmúlt, véred lüktetése normalissá lón: ismét visszatért régi higgadságod. Nem feledezt azokat, kik érted, miattad vérzének. Amint a királylító napok zaja elmúlt: magadba szállasz újra; gyászt öltesz vértanuidérd. Nem panasz, nem keserűség, nem felhányás könnyei többé azok, miket az aradi vértanuk emlékein elsírsz itt is, amott is, hanem a megnyugvás, a béke, a vigasztalódás nyomán kelt könnyek, mik a te szived csak nemesbbé teszik. Könnyeid a martirokért az engesztelődéséi; a magadba mélyedéséi; a bölcselkedéséi. Könnyed, gyászod, emléked bo-

ruján ott a reménység szivárványa: a mult csak példa lgy a most.
"Vigadj hazám, szivem szentje, legdrágábbja
A szomorúfűzfának is van virága."

Nőbecsület a törvény előtt.

Debreczen, október 8.

Nem vagyunk hiper-idealisták, a kor sem az, hogy megengedné, avagy csak alkalmat is adhatna arra, hogy mint hajdan — oly magasra helyezzük ma is a nő személyét. Ők ma már versenytársaink: ha több, nagyobb tehetséget visznek a küzdő tere, hát legyőznek minket férfiakat, övék lesz a tej főle, miénk a savó. Így a mindennapi kenyérkereső életben látva a nőt: természetes, hogy személyiségük felől az a régi nimbusz eloszloban van. Más a tér, mások a körülmények, mások az adott viszonyok, mik közt mozogva, ma is meg kell, hogy adja a férfi a nőnek a kívánt előnyt, részesíteni kell a lovagiasság parancsolt szabványok előnyeiben. S hogy ezt nem teszik egyesek, sőt durvábbak a nők iránt sokszor, mint lennének a férfakkal szemközt: hát ez lehet így egyeseknél, de ily visszasszágnak a köztudatba átmenni nem szabad. Mihelyt kihasználja a férfi azt a gyöngeséget, mely a nőt tőle oly igen elválasztja; mihelyt még előnyt is akar abból magának akár nyereség-, akár kéjvágyból kiindultan — szerezni: az olyan megszünt férfi lenni, az vadállat, kit a társadalomnak első helyen, másod helyen a törvénynek kell szigorúan elítélni. És a társadalom hallatja roszaló itéletét, undorral fordul el a férfi elől; kerül a helyet, az asztalt, a levegőt, hol az olyan emberbörbe öltözött vadállat megjelenik. Hát a törvény vajon így van-e véle; van-e ereje lesujtani a szemtelenségre, ki visszaél a nő gyöngeségével; ki prédára bocsátja a férfi társaság előtt a nőbecsületet?

A ki olvasója a törvénytörési rovatoknak, hát megtalálja felvett kérdéseinkre a nemleges feleletet. Az eset a következő: van a fővárosban egy uracs, talán gigerli, kinek egész életében nem volt más dolga, szenvedélye, csak a szép asszonyok bolondítása. Bizonyosan ellenállhatatlan volt az ipse; de úgy lehet, hol hizelgő szó, öltözet, arcz, megjelenés nem győztek: hát a győzelem legbiztosabb fegyvere, a pénz is belevegyült a játékba. Nos ez az uri ember egy előkelő állásu ember feleségére vetete ki a célt; megúnta már az ibolya, gyöngyvirág, rezeda illatot, most a „császári korona” virágja után nyult. Kissé magas volt neki a szép asszony, de hát ez még inkább ingerelte a delikatesse után vágyó érzékét. Felkuszott egész odáig, ahol már elérhette a „császári korona” virágát. Am tapasztalnia kellett, hogy az a virág nem kedveli a csél-csap lepkéket. Elutasította az asszony az ura-

csot. Ez az eset ritka eset már ma, de hála Istennek, hogy megesett.

A dolog természete más embernél úgy hozná magával, hogy a kapott orral szépen elbúzódik; egy szót se szól, vagy ha szól, dicsérőleg szól arról, ki nek hálója őt megszégyenítette; szóval a valódi férfi, ha állati vágyai kielégítése megtört a nő érnén, tisztelettel adozik a nő becsületének. Nem így a mi Don Juanunk. Ő boszut forral a nő ellen, mert az őt megszégyenítette. Hogy nyerjen elégtételt megsértett állatias becsvágya: úgy, hogy azt híreszteli a nőről, hogy őt egy férfival itt le nem irható körülmények közt találta; és ezt úgy meséli el egy férfi társaságban, hogy ez a férjnek fülbe megy, ki emiatt a válópert meg is kezdi felesége ellen.

Felháborodik az ember érzete az ilyen dolgok hallatán. Szegény asszony mennyit sirhatott, mennyit pirulhatott, mikor meg kellett jelennie a bíróság előtt, hogy ott a férfi ellen védje meg becsületét. És meg is védte. Kitiűnt, hogy az asszony teljesen ártatlan; kitiűnt, hogy a férfi aljas rágalmazó.

Ugyan minő büntetést adná az ily nyomorult férfinak nyájas olvasóm?!

A bíró a nemtelen csábítót ötven forint, öt napi elzárással helyettesíthető fogházbüntetéssel sújtotta; enyhítő körülménynek vévén, hogy az asszony a csábítóját kiutasította.

Ha tehát a nő megadja magát; ha oda dobja férje számára megörzött becsületét a csábítónak: akkor talán Don Juan ur kap száz forint büntetést. A nőbecsület in absolutó: ötven forint; a nő elbukása jóval nagyobb lehet. Hogy értsük ezt? Igazán megáll az eszünk a bírói ily itéleten.

Hát ki védheti meg azt a szegény nőt, ha nem a törvény; hol érvényesülhet a nőbecsület inkább, ha nem a törvény előtt? Van-e, ki annak a finom érzékű nőnek önszégyenét megfizetheti, megzavart nyugalomát visszaadja.

Ha a törvény erre elégtelen, a társadalomnak kell számüzni kebeléből az oly embereket, kik betolakodnak a család szentélyébe, hogy szegyenbe taszítsák a gyenge nőt. Melyre a törvénynek nincs s-a, legyen a társadalomnak elítelő szava, megvetése. Ezt kívánja a józan ész, az illem, az eszthetikai érzék.

32% községi pótdadó.

Tek. Szerkesztő úr!

A hírlapi közlésekből értesültem, hogy városunknak 1898. évre szóló költségelirányzata magas községi pótdadóval állapított meg, s hogy a községi pótdadót a teszi szükségessé, mert a város bevételi forrásai általában nincsenek kellőleg kiaknázva; illetőleg a mutakozó bevendőségek nincsenek a bevételek közé előirányozva.

sok — pálya tévesztett. Mivel 44-es gallérra szabott nyaku kálvínista vagyok.

— A pálya tévesztés pedig édes olvasóm nagy bűn. S bizonyára Mars ur is így gondolkozott légyen, midőn a sorozás alkalmával vészjóslóan felembesugta: „Ta u g l i c h.” Melynek hallatára, tekintve, hogy kissé nagyzólok vagyok, az eget is fényes katona gombnak láttam.

Am a kaszárnya udvarán ácsorgó bakák közül egy, kiléptemkor barátságosan, vállamra ütött, melytől vállpercem megszibadt. S biztatott erősen, hogy gyöngyvet a katonaság!

Köszönöm igen szépen, én biz' elengedtem volna e nagy gyönyörűséget. . .

Három napig feküdtem a kiállott szenvedések és bánatom oszlatására bevett Törő-féle gyógycseppek hatása alatt.

Midőn azonban először kiléptem az utcára, alig birtam hivatalomig jutni az ily alkalomkor gomba módra növe „jóakaróm” és „barátaim” gratulációi miatt. Igazán nem is gondoltuk. Csak most veszem észre, milyen derék ember. Ez a mellkas. Ezek a lábak. De ez a katonás tartás. (Notandum bene: görbe vagyok.) S több hasonló ily frázisokat kellett jóképpel lenyelnem.

Am de ez a dicsőítés, barátságos mosolylyali üdvözlés egyszerre csak eltűnt.

Kérditek miért?

Hm. Hát biz' a' megesett, hogy midőn Ő Felsége a király nevében a minden aranysegélytől és nem is meritett papiron irt kedves hangu meghívót kézhez vettem, nevem után oda bigesztették ezt az ártatlan összetett szót: „p ó t t a r t a l é k o s.”

Igy, a várost illető több mint 200 ezer forint bér- és haszonbér hátralék van kint, a mely mind e mellett fedezetül csak egy kis részben van felvéve; a nagy rész felvétele ellen, azon ellenvetés tételével, hogy ezekre nem lehet biztosan számítani. De, ezen ellenvetés tökéletesen tarthatatlan, mert a város bér- és haszonbér követeléseinek teljesen biztosítottaknak kell lenni. Ki van zárva, hogy azok elveszthessenek. S ha a már lejárt, esedékes bérköveteléseket nem tartja a kivetés számításba vehetőnek, hogyan fogadhatja el fedezeti alapul a még csak ezután, a kivetési év folyamán lejárandókat? Hát azokkal nem eshetik meg, hogy kellő időben nem folytak be? Kivált ha a behajtás körül szigorot nem éreznek?!

Ez a több mint 200 ezer frt magában majdnem fedezi a hiánylatot s ha ez fölvetetik a számításba, a községi pótdadóval való megterhelhetőség elmarad!

A mult években a történt meg, hogy a számvetőség azzal állott elő, miszerint sikerült neki olyan harmadfélszáz ezer frtot megspórolni, a miről a városnál senki sem tud semmit s minő jó lesz város ház építésre!!

Nos, hát ha a költségvetésbe felvétel alól a kintlevőségeket százezrével hagyogadjuk ki: akkor csakugyan összelehet spórolni akár milliókat is; csakhogy ezt az eljárást egy város ügyei kezelésénél megtűrni nem szabad.

Nincs kiaknázva a város bevételi forrása a bér- és haszonbérbe adásoknál sem. Ezek a bérbeadások sok esetben a nyilvános árverés mellőzésével, kéz alatti kiadással eszközöltetnek, már pedig a verseny kizárása — amellet, hogy törvénybe ütközik — csak kárral járhat a városra.

Ugy értesülök továbbá, hogy föl van ugyan véve nagy kiadással a ménés tartás a kiadási rovatba, de a megfelelő bevételnek nyoma sincs; hogy nem találhatik például a költségvetésben a bevételek közt semmi fuvarozási bevétel, noha a ménés tartás terhére megy 10, vagy talán több rendbeli 5-ös, 4-es, 2-tős fogatnak tartása, amelyek a tisztviselőket nemcsak a város ügyeiben fuvarozzák, de fuvarozzák a városi hatósági körbe eső oly privát ügyekben is, ahol a fuvar költség az érdekelt fél terhére felszámítottatik, azzal megtérítettik; még pedig sokszor, naponta nem is egy, de 2, 3, 4 rendbeli kiküldetést is végezve ugyanannyiszor. Ott van a sertésvész 100 meg 100 esetében való rendőrségi eljárás; továbbá az erdőségeken eszközölt temérdek bírói szemle eseteinél való tisztí ügyési kiküldetés, amelyeknél a felektől beszedett fuvaroköltségekből a bevételi rovatban semmit nem találunk sem a kivetésben, sem a mult évi számadásban, sem a folyó évi bevételi naplóban.

Ebben tudomra adják, hogy szivesen elvárnak nyolcz hétre teljes ellátással egy kis „ü b u n g s m a r s c h”-ra.

Persze én dicsőségem és ünnepeletésem tudatában lelkesedéssel, szememben a honszerelem tüzevel, mutogatám fünek-fának.

De mily érzékeny családás!

Nem hogy fokozta volna az a magamat körülvevő nimbuszt, de alaposan eloszlatta.

Savanyu képpel néztek reám. S ajkbigyesztve mondogatták: „Csak póttartalékos.” Sőt volt oly merész, ki egyenesen szemeim közzé kacagott és nyilvánosan nyomoréknak declarált.

Mindenütt csak gunyosolylyal találkozok.

Es ami több, az általam alapított „Kancsó imádó” társaság is felszólított barátságos uton, hogy adjam be lemondásom a diszelnökségről.

Hát vétettem én az Ur Isten ellen; hát tehetek-e róla, hogy póttartalékos lettem?

Miért nem is mentem én kapuczius barátunk!

Nem kellene most szökni az emberek elől, nem kellene rettegmem az „übugns-marsch”-tól s nem kellene lemondani a diszelnökségről.

Hitsorsosaim! Oh szegény póttartalékosok!

Kik hivataa vagytok Krisztusként megváltani az emberiséget a „Gewerhaus”-tól, ne csüggedjete!

Készüljetek martýrságot tudatában a puska tussali — káplár kéztől eredő — érintkezésére. A „pokróczozás”-ra és az idegességet elmulasztó „csillag rugás”-ra. Nyolcz hét mulva ugy is megvált az ég szenvedéseitől. Es keresztleveletekkel bizonyíthatjátok majd elétek jövő feleségeteknek és anyá-

toknak, hogy ti vagytok a „póttartalékosok.”

TÁRCZA.

Boldogságom...

I.

Boldogságom eltemetve
Egy elhagyott temetőbe;
Oda tűz a nap sugára
Üdvösségem
Szép virágos sírhalmára...

Siró szellő sóhajtása,
Bús szivem tört zokogása,
Ott mindig ezt sugja nekem:
Ó nélkül —
Boldogtalan az életem...!

Sötét erdő...

II.

Sötét erdő legmélyében,
Temessetek majd el engem
Csendesben.

Hová nem hatol semmisé,
A hol szivem nyugtot lelve
Pihenjen.

Hol a kristály patak habja,
Sebes, csörgő izamlása
Hallatszik.

A sárguló falevelek
Ott fedjék be bús szivemnek
Panaszit.

Sírom felett ott zokogjon,
Altató dalt hadd dudoljon
A szélvész...

Radóczy Ilona.

A póttartalékos.

— Humoreszk. —

Irta: Csokonai Vitéz Mihály.*

Az öreg baka szerint a póttartalékos olyan csoda szülött, mely létjogosultságát csak a következő osztályzatban nyeri: Először jön egy nagy semmi, azután feltűnik a polczon egy tuczat vén bakát kiszolgált kék sapka, aztán látható egy a magazinból kiszuperált, nyergét vesztett s lelkét kibocsátni készülő, kilencz sebtől tátongó félpatkós bakancs, ezt követik a paprikások, azaz a honvédek és csak aztán mozzanhat a hon martýrja, a közös hadsereg póttartalékos.

Rólam a nők, e kis bizelgők azt állítják, hogy jó katolikus pap kinézésem van. Tehát, mint anyai

* Póttartalékos.

HÍREK.

Nekem a költségvetés részleteibe másként belebecsélhető nincs módomban, mint a mikróli a hírlapi- és más közlésekből értesültem. De, ezen értesülés nyújtotta adatok elegendők arra, hogy a legalaposabb támpontot nyerjek azon meggyőződésre, hogy ha nem akad Debreczen szabad királyi város a tyái közt olyan, ki a fentebb elsorolt okok alapján meg nem felelőbbi ama költségvetést: nagyon megérdemli Debreczen város közönsége, hogy nyakába ne 32%, hanem 100% községi pótdadó vetessék.

Jelen soraim közzétételéért köszönetet mondva, vagyok

hazafüi üdvözzettel
Rusztikus.

Vidéki hírek.

— **Egyházmegyei gyűlés.** A nagykarolyi ev. ref. egyházmegye múlt hó 28-án tartotta közgyűlését Mátyásfalván. Ezen gyűlésnek legfontosabb tárgya volt a gróf Degenfeld József lemondásával megüresedett egyik világi tanácsbírói állásra beadott szavazatok felbontásával megbízott bizottság jelentése. A jelentés szerint a beadott szavazatok nagy többsége Domahidi Elemér főszolgabíróra esett s igó ő megválasztott tanácsbíróként jelentetett ki. Az új tanácsbíró a gyűlés színe előtt azonnal letette a hivatali esküt s lelkes beszédben közönte meg a nyert kitüntetését. A tárgyalásra kitűzött ügyek intéztettek el, közülök közérdekű különösen az, hogy az iskolák időnkénti megvizsgálására körlátogatások szerveztettek, továbbá, hogy mintegy 16 egyház a kormány által új iskolák építésére s új tanítói állomások szervezésére hivatott fel, a tanítói állomások díjazásánál azonban az állam nagymérvű segély nyújtása kilitásba helyeztetett.

— **Magyarország legtoleránsabb községe.** Detta temesmegyei nagyközség joggal vindikálhatja magának azon jelzést, hogy a legtoleránsabb egész Magyarországon. Az ottani evangélikusok — körülbelül 129 lélek — ez év kezdetén imaházat emeltek, melynek költségeit majdnem harmadrésben Detta katolikus és zsidó lakosai viselték. A község képviselőtestülete 200 forinttal, a két pénzügyintézet 100—100 frttal, Karácsonyi Jenő (bánlaki lakos) 50 forinttal és az összes polgárok kisebb-nagyobb összeggel járultak az építkezéshez, mely rövid idő alatt elkészült és augusztus 15-én nagy ünnepségek között fel is szenteltetett. Ujabbban Heldenwanger József róm. kath. nagykereskedő elhatározta, hogy kedves leánya esketésének emlékére kifesteti a kicsi, de nagyon díszes imaházat. És a nemes emberbarát és példányképe a vallásos türelmetességnek csakugyan megvalósította elhatározását, úgy, hogy már most az evangélikusok nem csak azzal dicsekedhetnek, hogy a környék legszebb imaház az övék, hanem azzal is, hogy oly imaházat bírnak, melyet legnagyobb részben a többi felekezetek áldozatkészségének és toleranciájának köszönhetnek. A mai korban, melyben a középkor sötét lovagjai a néppárt révén ismét fölélednek, a felebaráti szeretetnek valóban nem eléggé méltányolható példányképét mutatták be a toleráns dettaiak.

— **Mészáros Károly alapítványai.** Mészáros Károly dr. levelet intézett Wlassics Gyula közoktatásiügyi miniszterhez, melyben írja, hogy a nemzeti kulturális törekvések szolgálatának eszméjétől áthatva: 3 pályadíjat tűz ki: egy kétezer koronás pályadíjat versben vagy prózában írt modern társadalmi színműre és végre egy négyezer koronás pályadíjat egy egész estét betöltő magyar eredeti operára.

— **Uj gazdasági iskola.** Az ország egyik milleniemi alkotását, a békésmegyei gazdasági iskolát folyó hó 6-án avatták fel ünnepélyesen. Darányi miniszter képviselőjében Magyar Kázmér, továbbá Lukács főispán és Fábray alispán jelentek meg a felavatáson. Fábray szép beszédet mondott. Az iskola részére Békés-Csaba 125 hold földet adott, a megye az épületeket állította fel 50,000 frtnyi költséggel, Békésmegye előkelőségei és községei pedig 3000 forintot alapítványt tettek.

— **Öngyilkos postafőtiszt.** Nagyváradról írják: P e c h y Sándor nyugalmazott postafőtiszt Csanád-Apácán öngyilkosságot követett el. Három golyót röpített agyába. Az utóbbi időben sokat betegeskedett s valószínű, hogy ez volt öngyilkosságának oka. Nagyváradon, ahol mindenki ösmerte, nagy a részvét családja iránt.

— **Az első hó.** Egyszerre kellemetlen hidegre fordult az idő s mindenfelől a hőmérő esését jelentik. Sőt már hirtetünk magáról a térről is. A szomszédos Galicziából. Lembergől jelentik, hogy két napig kettőn állt a higany a fagyponthoz fölött s ma reggelre a város teljes fehérségbe öltözött: ellepte a hó. Mindenki télkabátban jár.

— **A csodarabbi temetés.** Uj-Fehértő községe sohasem látott még annyi embert, mint a mennyi a csoda rabbi temetésére összecsofult. Százazrekre tehető a tömeg, mely a temetésen jelen volt, keresztények és zsidók egyetemesen. Az egész környék összes zsidósága s különösen az Ung- és beregmegei lengyelzsidók, sőt Galicziából is sokan érkeztek úgy a rendes, mint külön vonatokon. Nem kevesebb, mint 3 különvonat érkezett. Az egész környék összes rabbinusai, kántorai és sakterei ott voltak, hogy jelen legyenek óriási hírnévre szert tett kollegájuk temetésén. Tehát a tudós öreg rabbi, az országokra híres csodarabbi: Reb Hertzka, kihez százazrek fordultak kérelmekkel segélyért, szűk, a zsidó ritus szerint előírt cziczomátlán deszkakoporsóban fekszik. Imákat mormoló ajka elnémult s sárgult levelű, nehéz könyveit emésztheti a por, a penész, az öreg csodarabbi bizony már nem betűzget többé belőle, neki már ragyog az örök világosság, a rabbi már látja ismeri azokat a tikokat is, miket könyveiben hiába keresgetett egy emberi élet hosszú folyásán keresztül.

— **Istenitisztelek.** Ma (vasárnap), okt. 10-én az ev. ref. templomokban az istenitisztelek a következőképp fogtak megtartani: a kistemplomban Békely Lajos s. lelkész; a Kossuth-utcai templomban Dicsőfi József lelkész; az ispotályban Mitrovics Gyula lelkész urak fogtak istenitiszteleket tartani.

— **A király ünneplése.** Nagy fényt fejtett ki Debreczen városa ma egy hete este Ó Felsége a magyar királynak hálája, hódolata kifejezésül. Az egész város fel volt lobogozva; az egész város ki volt világítva. Ezer meg ezer ember hullámozott a főtéren, lelkesen éljenezve a legelső magyar embert. A vasárnapi isteni tisztelen diszmagyarban láttuk a törvényes, kir. tábla, a város, egyház, pénzügyigazgatóság, általán az intelligenciát képviselő minden notabilitásokat. Az est, s éj folyamán szavaltok, beszédek, tósztok, mind a lelkesedésnek megannyi fenomenális szülőfői lettek tartva a város különböző helyein. Az ünnepség tartott másnap is. Ünnepeit a különféle akadémiák, intézetek növényekéi, általán véve Debreczen oly módon adott a király iránti hódolatának kifejezést, mely semmi kívánni valót nem hagyott maga után.

— **Oktober 6.** Az aradi vértanúk diesi emlékére Debreczenben is istenitiszteleket tartottak. Az ev. ref. kistemplomban Csutoros Albert segédlelkész a hívők nagyszáma előtt tartott igen szép hazafias beszédet. A róm. kath. templom szorongásig megtelt. A szentélyben gyászlepel takarta a vértanúk arcképeit s az égő gyertyáktól körülvevő ravatalt. Dr. Wolafka Nándor nagy segédlet mellett mondta a gyászbeszédet, amely alatt az egyházi énekkar énekelt. A rekviemen az egyenruhás 48-as honvédek harczban tépett gyászlobogójuk alatt jelentek meg, míg a város hatóságát Körner Adolf tanácsnok és Szabó Kálmán aljegyző képviselték. Délután 5 óra körül igen nagy közönség gyűlt össze a főiskola dísztermében, ahol a főiskolai magyar irodalmi önképző társulat tartott emlékülnepelet. Ezen az ünnepélyen Debreczen város hatóságát Komlósy Arthur főjegyző, polgármester helyettes, Vecsey Imre, Király Gyula tanácsnok és Illéssy Gyula jegyző képviselték. Az emlékülnepelet először a főiskolai kántus énekelte el a Hymnust, majd Juhász Sándor theológus lépett az emelvényre s tartotta meg alkalmi megnyitót beszédét. — A c s a y Lajos szavaltata után a főiskolai énekkar gyászadalt adott elő s Forrás Gyula joghallgató olvasta fel október 6-áról írott s a gyásznap és a mátyások dicső halálát méltaló művét. Kun Béla joghallgató ezután mondott alkalmi beszédet nagy hatással volt a közönségre s Gévay Béla szavaltata sem tévesztett hatást. Az emlékülnepelet a főiskola éneke, a Szózat zárta be.

— **Özvegy Tóth Antalné meghalt.** Méltó részvételt keltett az szomorú hír, amely gyászba borította városunk polgármesterét és családját. Testvére, özvegy Tóth Antalné, németújfalusi Simonffy Polixéna meghalt. Az elhunyt özvegye volt Tóth Antal kollégiumi ügyésznek, akit csak nemrég kísérték örök nyugóhelyére. Özvegy Tóth Antalné holttestét szerdán reggel hozták be a család pétéria-utcai házához. A temetést szerdán délután 3 órakor tartották meg a Péterfia-utca 841. számú háznál. Az elhunyt koporsója felett K. Tóth Kálmán lelkész mondott imát a kistemplomban.

— **Tisztviselők vasuti kedvezménye.** A kereskedelmiügyi miniszter megengedte, hogy a féléru menetjegy váltására jogosító állami, valamint a törvényhatósági közigazgatási tisztviselők részére 1896-ban életbelépett s a folyó év tartamára lebellyegző által megnyitott arcképes igazolványok jelenlegi mintája helyett 1898. évtől kezdve öt évi használatra előkészített új arcképes igazolványokat léptessen életbe.

— **A város zárszámadása.** A belügyminiszter értesítette Debreczen város közönségét arról, hogy a város 1896. évi zárszámadása, alapján leltára s az alapítványi pénztár által kezelt vagyon egy részének kivonatát számtételileg megvizsgáltatván, a zárszámadást

1.757,529 frt 56 $\frac{1}{2}$ krnyi bevétellel
1.755,164 frt 73 $\frac{1}{2}$ krnyi kiadással

2,364 frt 83 krnyi maradvánnyal helyesnek találta. A vagyon leltár szerint

a cselekvő vagyon 20.839,307 frt 52 $\frac{1}{2}$ kr
a szenvedő vagyon 4.115,758 frt 72 kr

a tiszta cselekvő vagyon 16.923,548 frt 80 $\frac{1}{2}$ krt tesz; összehasonlítva a múlt évi tiszta cselekvő vagyonnal: 16.540,930 frt 57 krral, mutatkozik 183,158 frt 23 $\frac{1}{2}$ krnyi vagyonszaporodás. Az alapok nagy részének kivonatai szintén megvizsgáltattak és kifogástalanoknak találtattak.

BÁCSI LÁSZLÓ.

A klasszikus kornak egy reánk maradt, szeretjük hinni, nem utolsó példánya szállt le pihenni abban a név viselőjében, kit gyászkeretben lát a t. olvasó e sorok élén.

Bácsi László puritán becsületesség, mocsoktalan jellem, nemes szív: megtestesülése volt. A reá bizottakban hiven, pontosan, hogy ne mondjuk minőcziózus pontossággal járt el. Sem a hízélgés, sem az ígérget, sem a megvesztegetés el nem tántorították a becsület ösvényéről. Hazája függetlenségén senki sem csüggött oly igazán abban a pártban, melyhez tartozott, mint ő. Azoknak az elveknél megvalósításáért, miket magának vallott, nemcsak szóval áldozott, de tetteivel is. Közhitvált viselt; a boldogult korábban huzamosabb ideig a városnál, mint árva-pénztárnok; azután későbbben 16 évig az ev. ref. egyháznál, mint számvéve. Azért a megközelíthetetlen, de mindenképp jó lelkiért bocsúlták őt, nemcsak a vele egy táborban levők, de a másik tábor nagyjai is.

Mint az egyház hivatalnokával történt azon igen jellemző eset véle, hogy egy zsidó gyermek a félelyi tandíjat befizetendő, hozott magával 2 frtot. Valaki elkérte a gyermektől a pénzt, hogy majd ő befizette azt az adópénztárba; de bizony magánál fejeztette a pénzt mind e mai napig. Természetesen volt sírás rivás a gyermek és az édes anya részéről

a 2 frt miatt, melyet kölcsön kértek. A boldogult látva a helyzetet, belényult a zsebébe, kivett 2 frtot és átadta a gyermek édes anyjának, maga bevételre és elnaplózta, csak hogy a gyermek ne maradjon iskola nélkül. Számos, a boldogult jellemére jótékony világot vető ige szóll a bolgogultól, mely őt magasan kiemeli abból a mindennapiasságból, melyben mi legfőbbben gazolunk.

Legyen áldott emléke!

— **Riadalom az új zsidótemplomban.** A fényes új zsidótemplomban nagy riadalmat keltett kedden este egy baleset. A templom az engesztelés ünnepének előestéjén zsufolóság telve volt hívőkkel. Mikor egyszer a hatalmas kupoláról nagy robajjal leszakadt s lezuhant egy ablaktábla az imádkozók fejére, az imásképek szétpattant úveg darabok sulyosan megesbítették Kurz Dávid utazót. E baleset ol yremületet keltett, különösen a nők körében, hogy már kezdtek a templomból kifelé tolongani, mivel többen azt hitték, hogy a kupola készült reájuk omlani. És hosszabb időbe került, míg az elrémült asszonyok megnyugodtak s az ajtatoskodást lehetett végezni.

— **Vívó tanfolyam.** Szigeti Benedek Gyula, az országiszerte ismert kitünő vívómester ez év folyamán is Debreczenben marad. Jelentkezni vívástanulásra egész nap lehet a mester magán lakásán a tornacsarnok helyiségében.

— **Elfogott pénzhamisító.** A debreczeni rendőrök egyike jó fogást tett. Elfogott a főtéren egy pénzhamisítót. Az eset úgy történt, hogy Béhm Lajos h.-bőszörményi lakos az utcán megállította Bőszörményi Lajos rendőrt, kivel beszédbe elegyedett s azt kérdezte tőle: akar-e megaggadogni? A rendőr igenlő feleletre Béhm elmondta, hogy ő 10 és 20 filléreseket gyárt s nyomban mutatott is néhányat a rendőrnök. Társra volna szükségem mert a pénzgyártáshoz minden eszköze meg van. A rendőr faggatta tovább, különösen azt akarta megtudni, hol van a pénzhamisító gép, azonban Béhm ezt csak úgy volt hajlandó elárulni, ha a rendőr megesküszik. Bőszörményi esküt nem akart tenni s rövid beszélgetés után bekísérte Béhmet a rendőrségre, hol nyomban kihallgatták és táviratoztak H.-Bőszörménybe, hogy Béhmnél házkutatást tartassanak.

* **Az egészség ápolása** legfőbb kötelessége minden embernek; arra kell irányítani minden család gondozójának figyelmét, hogy mindig készletben tartassanak oly háziszereket, melyek egy az egészség ápolására, mint a bajok megszüntetésére alkalmasak. Ilyen **Brázy Kálmán sóborszerze**, mely kitünő hatásának van általánosan elismerve fejfájás, migrain, szem-, fül- és fogfájás, nátha, hurut, szakszék, csúsz, közhvény s mindeu meghülés és fagyás ellen. Ezen, orvosi tekintélyek és a társadalom kiváló személyiségei által legjobb hatásának nyilvánított házi szernek nem volna szabad egy házból sem hiányoznia, hogy a keletkező bajoknál mindig kéznél legyen. — Mint minden jó szer, **Brázy Kálmán sóborszerze** is sok utánzásra talált, de azok nem oly jók, mint a Brázy Kálmáné; aki tehát az utánzatoktól óvakodni akar, figyelje meg a Brázy üvegein levő címkeket, melynek lenyomata a lapunkban közölt hirdetésben 19. és 20. számú védjeggyel van ellátva.

* **Rózsa Lajosnak** mai számunkban közölt hirdetésére e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét. Rózsa Lajos külföldi bevásárlási útjáról baba érkezvén, a legújabb divatnak megfelelő árúkkal dúsan felszerelte raktárát, — a mennyiben a most tetemesen megnagyobbított üzletében olyan választéku s a legkényesebb igényt is kielégítő raktárt rendezett be női divat cikkekből, hogy Hajdu- és Szabolcsmegyében valóban a loguagyobb árúháznak mondható. De sőt a fővárosi bármely hasonlóan üzlettel is bátran kiállja a versenyt, úgy valaszték, mint ártekintetében.

* **A gyermekbetegségek keletkezésének** meggátolhatása abban rejlik, hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességgel bírjon, mely a baj csíráját fejlődni nem enged. Különféle ezt célzó gyógyszerkészítmények vannak forgalomban, de általánosan tudott dolog, hogy csak egyetlen szer létezik, mely a hozzá fűzött várakozásnak minden tekintetben megfelel s ez a csukamáj-olaj. A gyermekek a közönséges csukamájolaj bevételétől undorodnak s ezért nagyon hézagpótló a **Zoltán-féle csukamájolaj**, melynek sem íze, sem kellemetlen szaga nincs s gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik be. Főraktára: **Zoltán Béla** gyógyszerüzletében. Budapest, V. Nagyköröna-utca 23. szám, hol üvegenként 1 forintért kapható.

Színház.

Daczára, hogy szintársulatunk az idén sok derék tagot veszített és részben új, részben pedig gyengébb erőkkel nyitotta meg az évadot, mint a minőket tavaly birt, a közönség támogatása a legrealisabb alakban, a tömeges bérletben nyilatkozott meg. Mint a jőnevű csodakútra, úgy járt a múlt hó utolsó napjain a közönség a pénztárhoz és a bérletek nagy száma miatt jelentékeny változtatásokat kellett életbe léptetni, a mennyiben az I. rangú támlásszékek egész a VI. sorig kiterjesztettek s a pénteki előadások bérletszűnetes estélyekké alakultak.

Az anyagi kérdés ily módon megoldva lévén, igényt emelünk ennek megfelelő erkölcsi ellenértéke iránt is.

Örömmel üdvözöljük Komjáthyt ismét városunkban, mert hiszszük, hogy ő képes lesz megfelelni a változott viszonyok mellett is a fokozott kívánalmaknak, bár tudjuk, hogy ő maga is érzi, mily erőket kell nélkülöznie. Ruzsinszky, Kapóssy, Szende, Follinus, Szilágyi, Bejczy, bizony nehezen lesznek pótolhatók s hiányok annál érezhetőbbek, mert az idén az opera rendszeres cultiválására is kötelezve van a társulat.

Ennek tulajdonítható ama tartózkodás, melyet

a közönség az első esték alatt tanusított. Még Géczynek nagy hírré kapott „Gyimesi vadvirág“-a, a pazar díszletek, az őszhangzatos, szép előadás, a szereplők minden igyekezete sem tudta felmelegíteni. Csak a 6-diki „Dózs a György“ előadásán tört meg részben e tartózkodás, midőn a czimszerepben Komjáthy, egy nagy erővel megjátszott jelenet után osztaian elismerésben részesült.

Az első esték sikerültek voltak. A „Gyimesi vadvirág“ telt házat vonzott mind a három alkalommal. Nem is csoda, az a jóhír, mely e darab jöttét megelőzte, méltán felkölhethet kíváncsiságunkat, de maga a darab is értékes, élvezetes színmű, különösen ha Szathmáry Árpád alakítja a harangozót, Kállay Lujza a czimszerepet. Rubos és Locsarekné kis szerepei is érvényre emelkedtek; — Komjáthy és Békéssy jók voltak.

Október 5-kén a „Nagyzás hóhortja“ került színre Szathmáry Árpád és Halmi Margittal. A szellemes vigjáték méltó előadókra talált bennük. — A vértanuk napján „Dózs a György“ adatott, Jókai szép drámája. Komjáthy és Bartha jól beleélték magukat szerepükbe s nem egyszer zajos tapsokat provokáltak. Különösen szépen játszott Komjáthy, kit megjelenésekor viharos tapsal üdvözölt, az ő tehetségét méltányló közönség, és változatlan rokonszenve jelöl gyönyörű csokorral lepte meg. — Szabó Irma Rózsa szerepében teljesen átértette magasztos szerepét. — Csütörtökön „Kisasszony feleségem ment, Lecoeg bájos zenéjű operetteje. Kállay ezúttal kibontotta minden tehetségét és alkalmunk volt gyönyörködhetni az ő édesen zengő ragyogó altjában. Serfőzy Zseni nagyon kedves Avelin volt. Élénk játéka helyes arányban állt csengő énekével. Békéssy feszesen tartotta magát, de szépen énekelt. Karacs ezúttal kitünő volt. Kállayval énekel kettőse oly kiválóan sikerült, hogy meg kelle ismételnie. — Pénteken a „Gyimesi vadvirág“, szombaton „Niobe“ remek bohózat, a vígszínház kasszadarabja került színre, Komjáthy nével a czimszerepben. S.

— **A jövő hét műsora.** Hétfőn, okt. 11-én Fái Flóra újonnan szerződött drámai szende első felléptél: „A Vasgyáros.“ Kedden, október 12-én: „A sabinnók elrablása.“ Szerdán, október 13-án: „A gárdisták.“ Csütörtökön, okt. 14-én: „Ifj. Fromont és id. Risler.“ Pénteken, október 15-én: „A kék asszony.“ Vasárnap, október 17-én délután, félhétárrakkal: „Árgyl és Tündér Ilona“; este rendes helyárrakkal: „A kék asszony.“

Irodalom és művészet.

* **Előfizetési felhívás.** „Franciaia ésdelő alatt“ vagy: (Tüzön, tizen s minden poklon keresztül) című útleírása, részvérocsese: Béla levelei, útleírása s elbeszélése nyomán s az „Egyetértés“ napilap utmutatása szerint összeállította: **Mihályi Imre.** Ezen érdekesítő s terjedelmes műnek ára 10 frt, bolti ára pedig 12 forint lesz. A hirdetett útleírás ez év karácsonyra a megrendelőknök portómentesen megküldetik. Gyűjtőknek minden öt példány után egy tiszteletpéldányul szolgál.

* **Pénzügyi Ellenőr.** A magyar pénzügy, általános kereskedelem, biztosítás és helyi érdekű vasutak szakközölyne. Ez a címze a minden 2-án és 16-án megjelenő szaklapnak, mely már azért is régen és élénken érzett hiányt pótolni van hivatva, mert a nagyközönségnek oly mondatni legnagyobb fontosságú érdekeinek megóvására vállalkozott, melyek ez ideig nem nyertek szakszerű felkarolását a sajtó részéről, ezek: a nagy közönség a d o s i l l e t é k ü g y e i. A lap különben igen olcsó is, mert egész évre 2 frt, félévre 1 frt. Mutatványszámokat, vagy bármilyen felvilágosításokat készséggel küld a „Pénzügyi Ellenőr“ kiadóhivatala: Budapest VII. ker., Dohány-utca 90. sz. Ily fontos érdekek istápolása mellett a „Pénzügyi Ellenőr“ külön ajánlására nem is szorul.

* **Előfizetési felhívás.** **Serenade** op. 23. és egyéb elbeszélések címze alatt karácsonyra új, immár harmadik novellás könyvem jelent meg. A kik munkám iránt érdeklődnek és azt meg akarják szerezni, az előfizetési pénzeket (egy kötet ára három korona) címzetre (Debreczen Kis-Szapannos-utca 560. szám) vagy pedig Debreczen város könyvnyomdájába küldjék be. Szűts Jenő.

* **Sebetény Gyula** fiatal történezs legközelebb megjelenendő könyvében okmányilag fogja bebizonyítani, hogy a névtelen jegyző **A d o r j á n** nevű ember volt, ki egy püspök megbízásából írta meg fölfedezéseit.

* **Carmen Sylvia** költő királynének egy munkája magyar fordításának diszkiadását nyújtotta át Emich Gusztáv, ki azt igen szívélyesen fogadta. A királyné huzamosabb ideig beszélgetett Emichel és sajnálatát fejezte ki, hogy nálunk tartózkodása alatt nem ösmekedhetett meg dr. Jókaival.

* **A német császár Budapestben** való tartózkodását felhasználta a „Képes Családi Lapok“ illusztrált szépirodalmi hetilap arra, hogy úgy képben, mint írásban valóban diszszámot adjon olvasóinak a kezébe. De teheti is, mert egy oly lap, melynek munkatársainak sorában ott találjuk hazánk legjobb nevű íróit, mint Jókai Mór drt, Boniczkyne Bajza Lenkét, Rudnyánszky Gynlát, Mikszáth Kálmánt, V. Gaál

Karolinát, Tolnai Lajost, K. Beniczky Irmát stb. stb. az olyan lap nagyszerű képes nyújtani. A következő évnegyedet Rudnyánszky Gyula „Falusi álmok“ című érdekes regényével kezdi A „Képes Családi Lapok“ minden évnegyedben egy külön beköthető regényt is ad mellékletül olvasóinak s karácsonyra egy díszes bekötött regénnyel lepi meg őket. Előfizetési ára pedig 1 évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal, (Budapest, Vadász-utca 14. szám, saját-ház.)

* **A magyar nemzet dicsérete.** Minden magyarnak örökké emlékezetes és felejtethetetlen szavak hangzottak el a múlt hetekben a budavári királyi palotában. A németek hatalmas uralkodója Vilmos császár mondott meleg dicséretet a nemzetre, a mely hős, bátor, királyát szerető volt a múltban és lesz a jövőben. E császári szavak előtt eltörpült minden esemény. E nagy esemény hatása alatt az Ország-Világ; legszebb képes hetilapunk pompás díszszámot adott ki, amely tisztán a német császár budapesti látogatásával foglalkozik. Gyönyörű kivitelű képekben mutatja be a császárlátogatás történetét Tatáról, Bélyéről és Budapestről. Valóságos képgyűjtemény az „Ország-Világ“ múlt heti száma, úgy, hogy a kinek nem volt alkalmja az idő alatt Budapestre menni, e képekből megláthatja a történelmi esemény szebb részleteit, Hogy a nagy közönség könnyen hozzájuthasson e szép képekhez, mutatványszámokat az „Ország-Világ“ kiadóhivatala mindenkinek szívesen küld. Megjegyezzük, hogy ez a szép újság karácsonyi ajándéknak gyönyörű kivitelű irodalmi almanach-t ad. Az „Ország-Világ“ előfizetési ára negyedévre 2 lorint és kiadóhivatala Hold-utca 7. szám alatt van.

Vegyes.

— **A legújabb kínai babona.** Kínában egy idő óta azt a hirt terjesztik, hogy a vasutak építéséhez okvetlenül gyermekek teste kívánatik meg és pedig minden sántalpat az alá kell egy gyermektestet helyezni. Ezt a hirt a professzionális gyermekrablók terjesztik, hogy ez által az ódiomot önmagukról a külföldi vasuti építőkre hársítsák. Kínában, a hol a civilizációtól különben is nagyon sokan fáznak, az efféle örültségek könnyen találnak hitelt.

— **A világ legfénylőbb világító tornya** az lesz, melyet most Bretagneban építenek. Alapja, mely már kész van, a Finisterre-fok déli csúcán, a hírhedt Penmarc-sziklák közelében emelkedik. Az új világító-torony 64 méter magas lesz és 10.000 gyertya-fénnyel fog világítani. fénye tehát ötször olyan erős lesz, mint a hévi toronyé, melyet eddig a világ legnagyobb tengeri fényforrásának tartottak.

— **Távírópóznák papirosból.** Az amerikaiak találékonyasága mindennap hoz létre valami új dolgot. Most azt adják hírül a new-yorki lapok, hogy egy amerikai távíró-társaság fa-oszlopok helyett papirosból készült távíró-oszlopokat alkalmaz. A papirosot összegyurják boraxsal és egyéb anyagokkal, miáltal nagy keménységet és ellenálló képességet nyer, azután hosszú, henger alakú oszlopokat csinálnak belőle. A papiros-oszlopok sokkal tartósabbak, mint a fából készütek és lényegesen olcsóbbak is.

— **Wlassics a protekció ellen.** A kultuszminiszter legutóbbi körrendeletében a hatósága alá tartozó összes hivatalok és tanintézetek vezetőit szigorúan utasítja, hogy alárendeltjeiket figyelmeztessék, hogy előmenetelüket ne alapítsák eszentul a közpályán működő érdeme pártfogására, hanem kizárólag csak saját érdemeikre, mert az ilyen protekció-mozgósítás az illetőknek a jövőben csak hátrányra fog szolgálni. Igazán nagyon itt van már az ideje az ilyenféle, csak helyeselhető intézkedéseknek.

— **A kötelező koronaérték-számítás.** 1898. január 1-ével tudvalevőleg életbe lép a kötelező koronaérték-számítás. Erre már a hivatalokban, különösen a postánál és a vasutnál nagyban készülnek s az eddigi számolási nyomtatványok rovatait korouára és fillérre változtatják át. A különböző hivatalok rendelkezése az állami nyomdában erősen dolgoznak az új nyomtatványokon és rovatlapokon, hogy a koronaértékű rovatokkal ellátott nyomtatványokon és rovatlapokon, hogy a koronaértékű rovatokkal ellátott nyomtatványok január elsejére kellő számmal álljanak a hivatalok rendelkezésére.

Szerkesztői üzenetek.

Gonda Albert és családjának köszönet a szíves megemlékezésért.

Sz. P. Nem egészen új a kért rendelet, de nagyon szükséges tudni, hogy a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a vendéglőkben, korasmában és egyéb nyilvános helyeken kimerésre és mértéktelen használt palackok és poharak csakis mértéktelenül használt palackokkal hitelesítve használhatók s elrendelte, hogy a távolság a mértéktelen használt palackok, illetve pohár szája közt maximumként legfeljebb oly nagy legyen, hogy a jelző és az edény szája közt levő térségben 0.08 liternél több ne férhessen el. A kik ezen rendelet ellen vétnek, kihágást követnek el és az 1879. évi XI. t.-cz. 135. §. szerint büntetendők.

Annuskának. Teljesen igaz van, körlevelek, árjegyzékek, gyászjelentések stb., melyek Magyarország területén 1 kros levélbilyeggel továbbíthatók, Ausztria területére való küldésük alkalmával 2 kros levélbilyeggel látandók el. Ajánljuk e figyelmeztetést iparosaink figyelmébe is.

A szerkesztésért felelős a kiadótulajdonos: **Zicherman Herman.**

NYILTÉR.

Foulárd selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, stb. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott mintázott damaszolt stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal stb.) a megrendelt árúkat postabór- és vámentesen, házhoz szállítva, mintákat posta fordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (98) 38—51.

SUCHARD CACAO és CHOCOLADE.

Hogy előfordult félreértések kikerültesse-nek, tisztelttel figyelmeztetik a nagyérdemű közönség, hogy a Ph. Suchard gyár az ugynevezett (Bruch Chokoladen) tört Chokoladét se nem gyártja, se pedig forgalomba nem hozza. A Ph. Suchard csokoládéja biztonssággal tisztán és legjobb minőségben, mint ösmeretes, ólompapír borítékba gyári védjeggyel és aláírásával szállítatnak. (1.)

Nyilvánosköszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben (Alsó-Ausztria), az antirheumatikus és antiarthritikus vértisztító thea feltalálójának. Vértisztító köszvény és eszű ellen.

A midőn itt, a nyilvánosság elé lépek, ez azért történik, mert kötelességemnek tartom Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben, legbensőbb köszönetemet kifejezni azokért a szolgálatokért, melyeket a fent nevezettnek vértisztító theája fájdalom csuszajomom teit és hogy mindazokat, akik ezen borzasztó bajba esnek, ezen kitűnő theára figyeimtetsem. Nem vagyok képes kifejezni azon kínzó fájdalmakat, melyeket 3 éven keresztül, minden időváltozásnál tagjaiban éreztem és miktől sem gyógyszerék, sem pedig a Bécs melletti Badenben használt kénes fürdők sem tudtak megszabadítani. Álmatlanul vergődtem az ágyamban éjszakákön keresztül, étvágyam folytonosak kevesbedett, kinézésem boros volt és testi erőm alábbszállott. A theának 4 heti használata után nem csak megszabadultam fájdalomaitól és most is jól érzem magam, miután már 6 hét óta nem iszom theát, de az egész tesi állapotom is megjavult. Szilárdan megvagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló bajban ezen thea használatához folyamodik, a feltaláló Wilhelm Ferencz urat áldani fogják. Kitűnő tisztelettel:

Butschin-Streitfeld grófné,
alezredes neje.
(279.) 1—12

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a **Lithion-forrás**

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvizkeszekedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

Pecher Károly

szobrász,
Késes-utca 3470. szám alatt.

Van szerencsém magamat a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani **szobrászati** és **díszítési munkáimmal.**

Elvállalok fa- és kővésési munkákat; **gyps domborművek** elkészítését, valamint az ide vágó épületek és templomdíszítését, a legjobb s legfinomabb ízlés szerint.

A m. t. közönség megtisztelő rendelményeit kérve, magamat becses jóakaratóba ajánlom.

Tisztelettel
PECHER KÁROLY
szobrász és díszítő,
Késes-utca 3470-ik sz. a.
(262.) 5—10.

Alapított 1782.

KONTSEK GÉZA

előbb GASZNER KÁROLY,
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Őszi idényre ajánlok:

Mindennemű idei termésű főzeléket, mint: **szepességi és stockeraui borsót és lenosét, — paszulyt, mákot, diót, kitűnő akácvirág mézet** kertekben és pergetve.

Az országos központi mintapincze főraktára. — Kitűnő természetes borok eredeti töltésben, hazánk minden hírneves borvidékéről. — Továbbá külföldi borok nagy raktára.

Valódi chinai és orosz theák, — brazíliai, cuba, jamaikai és ananász rumok, sajtok, halak, s csemegék, teasütemények, pezsgő borok.

Tessék fűszerárjegyzéket kérni.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek, csomagolás nem számítatik.
(74.) 14—?

Hirdetmény.

A nagyváradi I. sz. káptalan tulajdonát képező mikespérosi gözmalom 1898. január 1-től három évre kiadó. Írásbeli ajánlatok alulírott-hoz beadandók, ugyanott a feltételek bővebben megtudhatók.

Piáček Sándor

káptalan urad. tiszt
Mike-Pércsen.
(271.) 2—3.

ZICHERMAN H. ELSŐ HIRDETÉSI IRODÁJA,

Rózsa-tér 16-ik sz. a.
156-dik számú telefon állomás.

Gépkezelők, ácsok, kőművesek, a Eladó. Egy ócska diófa-asztal, ócska iromány szekrény jutányos áron eladó. — Értkezhetni irodámban.

Gőzmalom, olajmalom tüzelő fával együtt hasznabérde kiadó. (7.)

Tágas bálhelyiség, a város legélénkebb helyén, kedvező feltételek mellett kiadó. (4.)

Békés-Szarvason egy igen jövedelmező borméressel összekötött üzlet szabadkézből kedvező feltételek mellett eladó. — Értkezhetni irodámban. 279.

Kiadó ház és szőlő. Hatvan-utca végén két egymás mellett levő ház kiadó, ugyanott 5 nyilas köntös-kerti szőlő hasznabérde kiadó. 1.

Két éves gyermek örökbe kiadó. — Értkezhetni irodámban. 281.

Nyugdíjas vasuti hivatalnok német, magyar nyelvet beszél, szakavatott tanító — **tanyai iskolában** mint tanító alkalmazást keres.

Kis bált a Széchenyi-utca végén kiadó. (320.)

Kiadó föld. Egy és fél nyilas föld a Szepesen kiadó. (320.)

Egy 5 évi gyakorlatlalt bíró jogász — nevelőnek — ajánlkozik. (316.)

Eladó ház a péterfiai részen, mely áll 3 szoba, konyha, istálló és melléképületekből. (324.)

Kiadó lakás. Csapó-utca részen 3 szoba, előszoba, utcai lak és kert, kiadó. (323.)

Művelt nő, mint házikisasszony alkalmazást keres.

Eladó. Egy ócska diófa-asztal, ócska iromány szekrény jutányos áron eladó. — Értkezhetni irodámban.

Nevelőnek ajánlkozik egy 3-ad éves több nyelvet beszélő jogász. — Bővebbet irodámban. 316.

Eladó oormérés kedvező feltételek mellett bármikor átvehető. 317.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett, jeles képzettségű szép fiatal leány — banknál vagy biztosítónál — alkalmazást vagy üzletben bizonyos állást heres. 318.

Eladó bolt felszereléssel együtt — a csapó-kertben — 3 szoba és hozzátartozókkal. (304.)

Széchenyi-kertben 1 szoba, konyha 250 □ öl vetemény földdel együtt eladó. 300.

Egy patkányfogó (Rattler) kutya megvételre kerestetik. — Bővebbet irodámban.

Kiadó lakás. Varga-utczán 3 szoba hozzátartozókkal együtt kiadó. (256.)

Egy — kereskedelmi akadémiát végzett fiatal ember — irodai alkalmazást keres. (1299)

Volt gazdatiszt itt Debreczenben, mint felügyelő vagy ügynök — alkalmazást keres. (775.)

Egy tisztességes özvegy ural nő zongora, egy a német és francia nyelvből órákat óhajt adni. Ozime irodámban megtudható.

Kiadó lakás. Péterfia részen egy jó lakóház külön udvar, 3 szoba, előszoba, konyha, pincze, fűskamara, gyümölcsös-kert 1897. május 1-től kiadó. 565.

Az ezen rovatokban közölttek iránt felvilágosítást ad s egy ily közleményt 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közlétesz.

Egyedül valódi angol csodabalszam

(Tinctura balsamica)

Thierry A., Pregrada

Robitsch-Sauerbrunn

Orangyal gyógyszerárakból és gyógyszerárak készítmények gyárából.

Hogymintatévedés elkerülve legyesszentul ezen hatóságilag bejegyzett védjegyet használom.

Közegészségügyileg megvizsgálva és válsamnyat mondták róla. A legértékesebb, leghatásosabbnak bizonyult és legolcsóbb népies házi szer, mely a mell- és tüdőfájdalmakat enyhíti stb. s belsejleg és külsőleg alkalmazható.

Valódiságának jeléül minden üveg egy ezüst hüvelyknyelven elaltva, melyen cégem **Thierry Adolf, gyógyszerárak** és **„Orangyal“** van bevéve. Minden balszámot mely nem a fenti szövegben megjelölve van elaltva, utasítsanak vissza, mint hamisítást és utána, memmel elosóbb, annál értéktelenebb. Tohát mindig pontosan figyeljünk az itt leható sild védjegyre. Egyedül valódi balszám hamisított és utána, valamint értéktelen utána, melyek a közönség megtévedésére és balesetveszélyére vannak ellátva, elárastóit, általam a védjegytörvény alapján törvényesen less üldözve. Hol balszámom részére nincs ezen raktár, rendeljenek közvetlenül ezen a címen **Thierry A. Orangyal gyógyszerárak Pregrada, Robitsch-Sauerbrunn** mellett. 12 kis vagy 6 duplaüveg ára Magyar ország és Ausztria bármely postahelyére koronába kerül. Bosznia és Hercegovinába 12 kis vagy 6 duplaüveg ára korona 60 fillér. 12 kis vagy 6 duplaüveg nélkülesebb nem küldök. Szállítási költség csak a pénz előzetes beküldése vagy utánvétele mellett.

Figyelemmel legyünk a sild védjegyre, melylyel a valódiság jeléül minden üveg ol van látva.

A valódi angol csodakenőcs ereje és hatása.

Ezen kenőccsel egy 14 éves gyögglyha tatlannak tartott csontszu teljesen meggyógyított, újabban pedig egy 22 éves nehéz rákserű baj meggyógyított. Az angol csodakenőcs, mely a legolyosabb és idült bajoknál szenvedő emberiségnek a legjobb eredményel használt szer. A sebek gyógyítása, ugyisntén a fájdalom enyhítésében felülmulhatlan — főalkat-részt a piros rákserű csontszu csatlakozás és a piros rákserű csontszu csatlakozás miatt kiltűnknek elemert más anyagokkal, képest. Az angol csodakenőcs használható:

A gyermekágyasnál mellbajnál, tejjelválságnál, mell-keményedésnél, orbanó, mindennemű sérelmek, láb- vagy csontszuobáltségek, sebek, gennyedtség, dagadt lábak, sőt csontszu ellen; fűsz, szurkás, vágás- és szurkás sebek ellen. Használható minden idegen részek u. m. üveg-faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinővés, pokolvar, ujjképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körümdaganat, hólyag- és féldörzsölt lábok gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeskedő kőszűb fókusz által támadt sebek, nyakdaganat, vértörődés, fülzúgás és a gyermekeknél előforduló kiteszesedések ellen stb.

Az angol csodakenőcs mind régebb, annál kitűnőbb hatásában.

Igen ajánlatos ezen egyedül álló szerből elővigyáztaképpen minden családnál készletben tartani.

Két dobozál kevesebb nem küldetik; a szerküldés kizárólag az összeg előleges beküldése vagy pedig utánvéttel eszközöltetik, 2 tégegy, csomagolás, szállítólevél és bormentes megküldéssel 8 korona és 40 fillér.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre.

Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisítványok megvételéről, s kérem szigoruan arra ügyelni, hogy minden tégegyen a fenti védjegy és cégnek „Az orangyal gyógyszerárak“ Pregradában beledgetve kell lennie és minden tégegynek egy hamisítványt a fenti csodabalszam lenni és fent látható védjeggyel ellátva.

Az egyedül valódi angol csodakenőcs hamisítói és utána, a védjegytörvény értelmében szigoruan üldöztetnek, épügy ezen hamisítványok terjesztői.

Egyedül beszerzési forrás:

Orangyal-gyógytár, Thierry A.

Pregradában Robitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár a legértékesebb gyógyszerárakban, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül „Az orangyal gyógyszerárak“ **THIERRY ADOLF** Pregradában, Robitsch-Sauerbrunn mellett címezni. — Az osztrák-magyar védjegy lajstromszáma: 4594.

(231) 17—20

Hajdu- és Szabolcsmegye
legnagyobb
NŐI FELÖLTŐ ÉS NŐI KALAP
központi áruháza

RÓZSA LAJOS

DEBRECZEN kistemplom-bazár, — fiók-üzlet NYIREGYHÁZA.

1897 őszi és téli idényre
az újdonságok már megérkeztek.
Óriási választékban.   Meglepő olcsó árban.
kaphatók. (278.) 1—3.

TERÉNYI JÁNOS

FÉRFI-SZABÓ

Debreczen, főtér, Stenczinger-ház.

Van szerencsém a helybeli és vidéki t. közönség szives tudomására hozni, hogy a már 26 éve fenálló férfi szabó üzletemet a kor igényeinek megfelelőleg rendeztem be. — Az idényhez képest mindég a legjobb minőségű bel- és külföldi ruhaszöveteket tartok választásra. És így a legmngasabb igényeket ktelégíthető magyar-, német-, papi- és katonai ruhák mérték szerinti elkészítését a legujab divat szerint a legjobb hozzávalókkal elvállalok pontos és gyors kiszolgálás mellett minden nagytás nélkül a **legolcsóbb árakért.** — Midőn a helybeli és vidéki t. közönségnek 26 éven át irántam tanusított jó indulatát megköszönöm s üzletemnek ez idő alatt szerzett jó hírrevere hivatkozom, ezutánra is nagybecsű pártfogását kérem teljes tisztelettel

TERÉNYI JÁNOS

férfi szabó.

Debreczen, főtér, Stenczinger-ház.

(270.) 2—10

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósborszesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál. 8755.

SÓSBORSZESZ

általánosan elismert kitünő háziszser; különösen a bedörzsölés-kenő-gyúró-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is, a memnyiben a fogak fényét elősegíti, a foghust erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén fejmosásra is a hajidegek erősítésére a fejkorpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90 kr, egy kisebb üveg ára 45 kr.

BRÁZAY KÁLMÁN

Budapesten IV. ker., Múzeum-körút 23. szám.

Kapható Debreczenben: Borsy Lajos, Csanak József, Csicsó Lajos, Félégyházi János, Francsics és Jóna, Füleky Pál, Geréby Fülöp, Havas József, Kohn Lajos, Kohn testv., Kontsek Géza, Leidenfrost Gy., Lustig Károly, Parti Ferencz, Radeczky József, Rickl József Zelmós, Rosenthal Dániel, Szabó Zsigmond, Tóth Kálmán, Tóth Sándor, Varga Lajos. (276.) 1—4.

Védjegy 19. és 20. szám.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség és vevőink figyelmét felhívni, hogy az

ŐSZI ÉS TÉLI IDÉNYRE
a legujabb és legjobb minőségű
ANGOL, FRANCZIA ÉS BELFÖLDI
GYAPJUSZÖVETEINK
megérkeztek.

Kész férfi-, fiú- és gyermek-ruhák,

melyek saját műhelyünkben a legjobb minőségű gyapjuszövetből és a legujabb divat szerint készültek, mindenkor legnagyobb választékban, szabott ár mellett, a legjutányosabban kaphatók.

A nagyérdemű közönség és tisztelt vevőink szives pártfogását kérve, maradunk

tisztelettel

SZEDLÁK ÉS VAMOS

FÉRFI-SZABÓK.

(4—17.)

Veszek:

hazánkban termett minden nemes faj csemege különleges gyümölcsöt.

Ajánlok:

friss carlsbadi ostyát, pozsonyi kétszersültet, naranosot, florenozí és méz osemege-körtét, diószegi bakar bort érsekújvári Ujváry Ödön saját termését, különlegesség az 1874-ik évről 1 liter 80 kr; továbbá: budai, sashegyi és ménesi veres borokat, tokaji és ruszti asszú borokat.

Fűszerárúkat csakis a legfinomabb minőségben.

Chocolade 1 kiló 1 frt 20 kr. Finomabb chocolade és czukorkákat

óriási választékban ajánl:

VÁRRAY JÓZSEF

fűszer- és csemege kereskedő,

Debreczenben, a színházzal szemben.

(74)

A Debreczeni Helyi Vasut Részvénytársaság
folyó 1897. évi október 24-én délelőtt 10 órakor
a városháza tanáostermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a vasutnak villamos üzemre átalakítása iránt tett indítvány tárgyában. Az ezen indítvány feletti határozathozatal és a kormányhatósági engedély, városi szerződés, tőkebeszerzés és egyéb teendőkre nézve az igazgatóság részére adandó felhatalmazás.
2. Az alapszabályok némely §§-ainak módosítása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság esetleges kiegészítése végett szükséges választások megejtése.

Az igazgatóság.

(277.) 1—1

Magyar dísz- és polgári öltönyök

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy a **Szedlák és Vámos** czégtől 8 évi szabászati működésem után kiléptem s helyben a főtéren Stenczinger-féle házban

Mauk József

czégem alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

férfi szabó üzletet nyitottam.

E téren ugy a fővárosban mint helyben sok éveken át szerzett gyakorlatom, valamint az, hogy áruimat a bel- és külföld legjobb nevű gyárosaitól szereztem be, ennél fogva a tisztelt megrendelőimet ugy az áruk jószágáról, mint az izléses és jószabással, valamint olcsó árak és pontos kiszolgálásával teljesen biztosítom esedezve a nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogásáért

teljes tisztelettel

Mauk József

férfiszabó.

(272.) 2—3.

Mindenféle libéria munkák.

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPESTEN, VI. kerület, Külső váczi-ut 45-dik szám.

Sürgőnyczim: **SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.**

GYÁRT:

mindenfélő gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40 % szénmegtakarítás), petroleum- és benzín-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kútfelépítményeket vasból. Tűzfecskendőket és vízszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző koccsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hóékeket és úthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pözcsgödör tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Kemény öntésű aczélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyoalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték- és légszeszbe-
rendezéseket, központi fűtéseket

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

(109.) 30—40